

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת כי תשא

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- ב. כעס השי"ת ומשה מפייסו
- ד. שלא לילך אחרי עובדי ע"ז
- ה. הציווי לפסול לוחות שניים
- ה. מעשה הקטורת
- ה. מעשה הכיור
- ת. ציווי קדושת שמן המשחה
- ל. חטא העגל
- ל. בקשת משה לראות את כבוד ד'
- י. משיחת המשכן וכליו
- מ. מחצית השקל כסף הכיפורים
- צ. מרכיבי שמן המשחה
- ק. י"ג מידות של רחמים
- ק. שמירת השבת
- ק. עונשם של החוטאים בעגל
- ש. כתיבת התורה ע"י משה וקדושתו
- ש. שבירת הלוחות
- ש. סיכום מעשה המשכן ובניו

פנינים

"לא תוכל לראות את פני מי לא יראני האדם וחי"

יש לבאר, אם משה היה ראוי לראות את כבוד השי"ת, הרי בידו של הקב"ה שלא ימות אפילו לאחר שיראהו, ואם לא, היה צריך לומר לו שפשוט אינו ראוי לכך? ובספרי (דברים שנו) דרשו: "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה - אבל באומות העולם קם, ואיזה זה? זה בלעם בן בעור", וטעם הדבר הוא כדי שלא יהיה לאומות העולם פתחון פה ויטענו: לנו לא נתת נביאים כמו לישראל. ולכן היה הכרחי שאף אצלם תהיה מדרגה גבוהה בנבואה, לפחות כגדלותו של משה שהיה הגדול בנביאי ישראל, אחרת עדיין יש להם טענה. עוד דרשו חז"ל (ב"מ קיד:): על הפסוק "אדם כי ימות באהל - אתם קרויים אדם ואין עובדי הכוכבים קרויים אדם", והקשו התוספות (ב"ק לח.) מדרשה זו: "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם - כהנים לוויים וישראלים לא נאמר, אלא 'האדם' - הא למדת שאפילו נכרי ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול" (ומכאן שאף נכרי קרוי 'האדם')? ותירץ רבינו תם, שיש חילוק בין 'אדם', המתיחס לישראל בלבד, לבין 'האדם', שכוונתו אף לגויים. וכעת, הכל מתיישב כפתור ופרח: השי"ת משיב למשה "כי לא יראני האדם וחי", כלומר: אמנם אתה עצמך ראוי והגון לכך, אולם 'האדם' - נביאם של הגויים שנתתי להם כנגדך - לא ראוי לראות ולהיות בחיים, ולכן, כדי שלא תהיה טענה לגויים - לא תוכל אף אתה לראות את פני. (ר' צבי פסח פרנק)

"ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם ואעשה אותך לגוי גדול"

מבואר בפסוק, שאמר הקב"ה למשה שברצונו לכלות את כל עם ישראל כרגע, וליצור אומה חדשה מזרעו של משה לבדו. ויש לבאר מדוע יש צורך לכלות את כל העם, הלא רובם כלל לא חטאו בעגל (לפי חלק מהפירושים) ושבט לוי כולו לא חטא, כמו כן הנשים והטף בוודאי אינם אשמים, ולכל הפחות עלינו להחריג את יהושע שכלל לא היה במחנה באותה השעה, ומדוע אמר הקב"ה שיהרוג את כולם? ויש לומר: א. בחטא של עבודה זרה אומרים שבנים יומתו על אבות. (ע"פ הרמב"ם) וכמו דין עיר הנידחת. ב. הגזירה הייתה על עיקר העם וכל היתר טפלים. ג. ליהושע לא היו בנים ולכן לא יכול להיחשב כאבי האומה החדשה אפילו אם יישאר בחיים. ד. אכן רק משה לא היה בכלל הערבות כיון שהיה באותה העת כמלאך בשמים. ה. אכן הכוונה רק להשמיד את החוטאים, והכוונה היא שלא אשמיד אותך ואת שכמוך לא חטא. (ע"פ הנצי"ב) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

שאלה לשולחן השבת

"העשירי לא ירבה ודל לא ימעטי"

יש לבאר מפני מה יש צורך בציווי מיוחד שאין להוסיף או לגרוע ממחצית השקל, והלא ישנה מצוה כללית שנכפלה פעמיים בתורה: "לא תסף עליו ולא תגרע ממנו", וכן: "לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו".

אם כן, מדוע היינו חושבים שמצוות מחצית השקל שונה היא משאר המצוות שבתורה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

"וביום השביעי... תשבת"

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בתחילת השורה

- א. הוא אולץ לעשות את העגל
- ב. אחד מבוני המשכן
- ג. מידת השקל שווה לעשרים
- ד. שבטו של אהליאב בן אחיסמך
- ה. שם נטה משה את אהלו אחר מעשה העגל
- ו. "השביעי, שבת"
- ז. העגל היה עשוי מ -
- ח. משמותיו של הר סיני - הר
- ט. "ויאמר אני אעביר כל על פניך"
- י. משרת משה, לא מתוך האוהל (לשון הפסוק)
- כ. מכלי המשכן שדרך עשייתם מפורש בפרשתנו
- ל. הרגו איש את אחיו ואיש את רעהו
- מ. משה שם על פניו, כדי שלא יפחדו מלגשת אליו
- נ. החומר ממנו עשוי הכיור, שעמד במשכן הטהור
- ס. "ועלית בבקר אל הר"
- ע. "נצר חסד לאלפים נשא ופשע"
- פ. "ויאמר ד' אל משה לך שני לוחות אבנים"
- צ. המקום עליו עמד משה בראותו את כבוד ד'
- ק. ממרכיבי שמן המשחה
- ר. ד' מילא את בצלאל ב -
- ש. "ימים יעשה מלאכה וביום השביעי"
- ת. "את מזבחותרם ואת מצבותם ואת אשריו"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "ויעבור ד' על פניו"
- ב. אחד מבוני המשכן
- ג. כל אחד משלושת הרגלים קרוי -
- ד. "לך _ כי שחת עמך"
- ה. ממרכיבי הקטורת (2)
- ו. "בני ישראל את השבת"
- ז. אחד משבעת עממי ארץ ישראל (כנען, חת וכו')
- ח. שמן המשחה נעשה מעשה
- ט. "והדל לא ממחצית השקל"
- י. "לא תבשל בחלב אמו"
- י. "שלוש פעמים בשנה יראה כל"
- ל. זה יתנו כל העובר על הפקדים, כל גבר ביהודים
- מ. שם כולל למרכיבי הקטורת
- נ. השי"ת ירד ב -
- ס. אחד משבעת עממי ארץ ישראל (כנען, חת וכו')
- ע. משה ראה את העם "כי הוא"
- פ. "בני נמנו ע"י מטבעות כדי שלא יהיה בהם -
- ץ. "ובחרושת אבן למלאות, ובחרושת לעשות"
- ק. כך שוחקים את הקטורת
- ר. "כל רחם לי"
- ש. מילה נרדפת ל 'איחר'
- ת. "הנה אנכי נגד כל עמך אעשה נפלאות"

כתרומו

דבא פרהא נדיא דעלייה מינה מתרומא אונקלוס פניסא לעדיין של לחנו.

"הכיור ואת כנו" (לכה) = "בסיסה". המילה העברית 'בסיס' המתארת יסוד, מצע ואת החלק התחתון של עצמים.

מן המדרש

רבי עקיבא פתח: "אנוש כחציר ימיו", מעשה ברבי ישמעאל ורבי עקיבא שהיו מהלכים בחוצות ירושלים, והיה עמהם אדם אחד. פגע בהם אדם חולה ואמר להם: "רבותי, במה אתרפא?" אמרו לו: "עשה כך וכך עד שתתרפא". אמר להם: "ומי הכה אותי?" אמרו לו: "הקדוש ברוך הוא". אמר להם: "ואתם מכניסים עצמכם בדבר שאינו שלכם?! הוא הכה ואתם מרפאים, אינכם עוברים על רצונו?" אמרו לו: "ומה מלאכתך?" אמר להם: "עובד אדמה אני והרי המגל בידי". אמרו לו: "מי ברא את הכרם?" אמר להם: "הקדוש ברוך הוא". אמרו לו: "והרי אתה מכניס עצמך בדבר שאינו שלך, הוא ברא אותו ואתה קוצץ פירותיו ממנו". אמר להם: "אלמלא אני יוצא וחורשו ומכסחו ומזבלו ומנכשו, לא תעלה מאומה". אמרו לו: "שוטה שבעולם, ממלאכתך לא שמעת מה שכתוב (תהלים כג, טו): "אנוש כחציר ימיו", כשם שהעץ אם אינו מנכש ונחרש אינו עולה, ואם לא שתה מים הוא מת, כך הגוף, הזבל הוא הסם ומיני רפואה, ואיש אדמה הוא הרופא". (ע"פ מדרש תמורה)

מילה בפרשה

אצלנו הוא בודד, יחיד,
אך בבגדו תמצאנו תמיד,
ביתו טבעות בהם גר,
ובביתו השני, שמן ניגר.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 2 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תפרסם אי"ה בגיליון הבא

ושפני טמוני חול

מה הם ראשי התיבות: צצח"ל מקשי"כ קק"ק?
* * * *

"ונתנו איש כופר נפשו"

את המילה "ונתנו" אפשר לקרוא ישר והפוך, לרמז לכך שהנותן צדקה, לא רק שאינו מפסיד בנתינה זו, אלא גם מקבל בחזרה שכר על זה, שעצם הנתינה היא גם קבלה. וזה גם הטעם שהטעמים של "ונתנו" הם קדמא ואזלא, שהנותן צדקה מקבל בחזרה. ויש שאמר בדרך צחות, שלכן הוא מקפיד לתת שיק ללא כיסוי לצדקה, כך הוא בטוח שהצדקה תחזור...

* * * *

"זיפל מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש"

'וכי לא היו יודעים חשבון קטן זה? והרי כמה חשבונות רמים עליונים וגדולים ידע הכתוב למנות בדקדוק, וכאן "כשלשת אלפי איש"? אלא, היו אלה בני בלעם, החרטומים יונוס ויומברוס, שהיו שקולים כשלשת אלפי איש'. (ע"פ הזוהר בלק)

שעשועי דאורייתא

"לעשות את השבת לדרתם ברית עולם"
על אלו דברים נוספים בתורה
כתוב: 'ברית עולם'? (3 תשובות)
* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. את הפסוק הארוך ביותר בתורה. (במילים)
2. מילה המופיעה חמש פעמים בשני פסוקים רצופים, שבכל פעם מופיעה בסמיכות למילה אחרת.
3. את שמותיהן של 13 מפרשות התורה. (כתיב)
4. אות המופיעה פעמיים ברציפות. (10 תשובות)
5. את שמותיהם של ארבעה מספרי התנ"ך.
6. חמישה מתוך שבעת המשקים.

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויאמר הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל העמים וראה כל העם אשר אתה בקרבך את מעשה ד' כי נורא הוא אשר אני עשה עמך"
2. "בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימתו או בגשתם אל המזבה לשרת בקדש להקטיר אשה לד"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: היה על מצחו ועל שבתו? - לאהרן היה ציץ (זהב) על מצחו, ומטהו (שבטו) פרח והוציא ציץ. **לסדר את הפרשה** - "מחצית השקל בשקל הקדש". **חידון א' ת'** - אהרן, בצלאל, גרה, דן, הרחק מן המחנה, וביום וינפש, זהב, חורב, טובי, יהושע ימיש, כיור, לוויים, מסוה, נחושת, סיני, עוון, פסל, צור, קנמון, רוח אלוקים, ששת שבת שבתון, תתצון, תשברו, תכרותון. **חידון א' ת' הפוך** - ויקרא, אהליאב, חג, רד, חלבנה לבונה, ושמרו, פריז, רוקח, ימעט, גדי, זכור, מחצית השקל, סמים/סמנים, ענו, יבוס, פרוע, נגף, עץ, הדק, פטר, בושש, כורת ברית. **שעשועי דאורייתא** - על הקשת המזכירה שלא יבוא מבול נוסף ("לזכור ברית עולם"), על הברית שכרת הקב"ה לאברהם (3 פעמים בבראשית פרק יז). ועל מעשה לחם הפנים (בפרשת אמור). 1. "וירא העם כי בשש...". (אלא אם כן מחשיבים את עשרת הדברות בטעם העליון) 2. "וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה. ויאמר איך קול ענות גבורה ואין קול ענות חלושה קול ענות אנכי שמע". 3. וירא, ויצא, וישב, תרומה, ויקהל, ויקרא, קדשים, אמור, בהר, נשא, שלח, הדברים, ראה. 4. בוד, ההר, וישתחוו, ייסך, ככלתו, מחלליה, ממלח, אתננה, בשש, תתצון. 5. ויקרא, הדברים, יהושע, מלאכי. 6. "חלב ודבש", "שמן משחת קדש", "ונתת שמה מים", "דם זבחי". **מילה בפרשה תצוה** - יהלום. "יכה בחוזקה ובדעת" - יכה = יהלום, "על האבן הטובה" - היהלום, "לצורה מרובעת" - צורת היהלום, "שיתאים בדיוק בגובה" - יתאים = יהלום. **טמונות בפרשה** - 1. "כתובים באצבע" (לאיח) 2. סמל של בית מרקחת - "מעשה רוקח" (לה), 3. "עגל מסכה" (לבד), "אלהי מסכה לא תעשה" (לד, טז), "לא תוכל לראות את פני" (לגכ), "ויתן על פניו מסוה" (לד, לג) 4. הלצה ידועה: מצות כיפה בפרשה: "כי תשא (בהברה אשכנזית 'כיסית') את ראש בני ישראל" (ליב) 5. "עגל" (לבכד) 6. "נזמי הזהב אשר באזניהם" (לבג) 7. "מחצית השקל" (ליג) 8. מהדק - "ושחקת ממנה הדק" (ללו) 9. "ובחרושת עץ" (לאה) 10. "מר דרור" (לכג) 11. קידוש לבנה רומז על אותיות גדולות (אותיות של קידוש לבנה), שתיים בפרשה: "אחר", ו"נצר". ואף רש"י כותב: 'אות גדולה היא' (לא, יג) 12. ביכורים (לד, כו) 13. "ורחצו... ידיהם ואת רגליהם" (ליט) 14. פרח הכרכום: 'כרכום' (רש"י ל, לד) 15. "פניך הולכים" (לג, יד) **טמונות בהפטר** - 1. "נמצא חציר ונחיה סוס ופרד" (ה) 2. "הר הכרמל" (יט) 3. "כדים מים ויצקו" (לד) 4. "ויחלקו להם את הארץ" (ו) **שאלה לשלחן השבת בשלח** - שאלנו: אין אומרים הלל שלם בשביעי של פסח, וכתב הב"י שזה משום שטבעו בו המצרים וכתוב: "בנפול אויביך אל תשמח". ויש להקשות על זה: א. מדוע במיתת הבכורות בט"ו ניסן לא אומרים כן, אלא גומרים את ההלל? ב. בגמרא (מגילה טז). כתוב ש'בנפול אויביך אל תשמח' מדובר ביהודים, אבל על גויים אנו אומרים 'על במותימו תדרך'. ג. עוד, שבגמרא (פסחים קיז). מבואר שבני ישראל אמרו הלל בשעה שעלו מן הים, ולא מובא שחששו למה שטבעו המצרים? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. קודם מתן תורה עדיין לא התמעטו עכו"ם מ'רעך'. (דברי שאול) 2. במכת בכורות לא היה הנס ההצלה זה שהם מתו, אלא למחרת שיצאו ממצרים, ובקריעת ים סוף ההצלה עצמה הייתה זה שהמצרים טבעו. 3. על הים יכלו לומר הלל מצד הודיה על הנס אך מצד שבח לקב"ה אי אפשר לומר הלל מפני הטעם שמעשי ידי טובעים בים.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.
ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

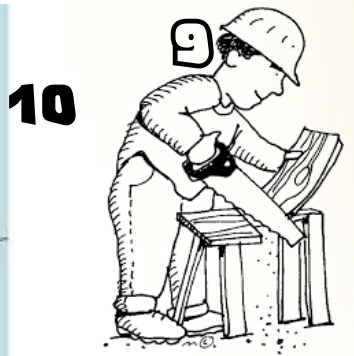
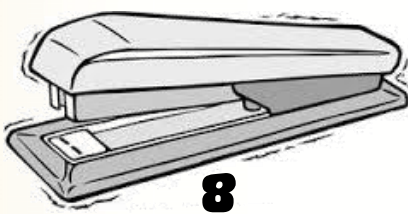

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

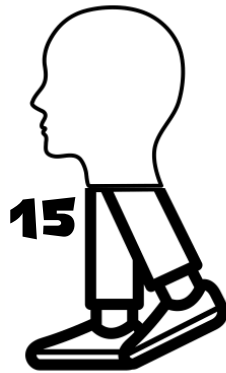

מחשבה טובה

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ונשמע קולו" (כה, לה)

הפטרת כי תשא "ויהי ימים רבים" (מלכים א', יח' א-לט)

טמונות בהפטרה

